

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 8928
Tarih : 11.11.2024

10/2027

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

31 Ekim’de İstanbul/Esenyurt ve 4 Kasım’da Mardin, Batman, Urfa/Halfeti belediyelerine kayyım atanması, halk iradesinin yok sayıldığını ve demokrasiye karşı bir darbe anlayışının yürürlükte olduğunu bir kez daha gözler önüne sermiştir. Seçilen belediye eş başkanlarının görevden alınarak yerlerine kayyım atanması, demokratik süreçlerin ve halk iradesinin ihlalidir. Halk, seçtikleri belediye eş başkanlarını savunarak, kayyım atamalarına karşı protesto eylemleri gerçekleştirmiş ve belediyelere sahip çıkma çağrısında bulunmuştur. Ancak, bu barışçıl protestolar, kolluk şiddetiyle bastırılmak istenmiştir.

Batman, Mardin ve Halfeti’de kayyım karşıtı protestolara katılanlar kolluk kuvvetlerinin orantısız şiddetiyle karşı karşıya kalmış, yüzlerce kişi gözaltına alınmış ve işkenceye tabi tutulmuştur. Özellikle Batman’da sivil polislerin hukuksuz şekilde gözaltı işlemleri gerçekleştirdiği, basın mensuplarının hedef alındığı, halka şiddet uygulandığı bilinmektedir. Halkın yerel yönetim iradesine sahip çıkarak gerçekleştirdiği gösteri ve protestolar karşısında ağır insan hakları ihlalleri içeren uygulamaların açığa çıkması, demokratik hak ve taleplerin karşısına şiddeti ve işkenceyi yerleştirmek anlamına gelmektedir. Bu nedenle, kayyım atamaları sonrasında yaşanan hak ihlallerinin boyutlarının tespit edilmesi, sorumluların belirlenmesi ve mağdurlara adil bir çözüm sunulması amacıyla Anayasa’nın 98. ve İçtüzüğü’nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz. (11.11.2024)

Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT

DEM Parti Grup Başkanvekili

Kars Milletvekili

Sezai TEMELLİ

DEM Parti Grup Başkanvekili

Muş Milletvekili

GEREKÇE

31 Ekim'de İstanbul/Esenyurt belediyesine, 4 Kasım'da ise Mardin Büyükşehir, Batman ve Urfa/Halfeti belediyelerine kayyım atanmasıyla birlikte halk iradesinin hiçe sayıldığı, demokrasiye karşı darbe anlayışının hakim olduğu bir kez daha açığa çıkmıştır. Seçme ve seçilme hakkını yok saymayı alışkanlık haline getiren mevcut siyasi akıl, halkın irade beyanında bulunarak seçtiği kişileri farazi gerekçelerle görevlerinden almış, yerlerine memur atayarak demokratik teammülleri rafa kaldırılmıştır.

3 Haziran'da benzer bir irade gaspının hakim olduğu ve kayyımın atandığı Hakkari de dahil olmak üzere, Mardin, Batman, Halfeti ve diğer birçok il, ilçe, beldede halk, yerel yönetim idaresini ön seçimlerle belirlediği adaylara devretmiştir. Ortak yönetim anlayışıyla belirlenen adayların, bugün muktedir aklın siyasi kumpaslarıyla görevlerinden alıkonulması kabul edilebilir değildir. İrade gaspı karşısında seçilen eş başkanlarına sahip çıkan halk, 4 Ekim'den bu yana belediyelerine sahip çıkmakta, demokratik protesto hakkını kullanarak belediyeleri kuşatan memuriyet kademelerine çağrıda bulunmaktadır. Belediyelerin asıl sahiplerine bırakılmasını talep etmektedir.

Nitekim, halkın çağrısı karşısında, geçici diye atandığı iddia edilenler, belediyeleri halka karşı kuşatmakta, belediyelerin çeperine kolluktan duvarlar örerek, seçilmişlerin ve halkın belediyelere erişmesini engellemektedirler. Belediyelere ulaşmak isteyen yurttaşlar, kolluğun şiddetiyle, biber gazıyla, plastik mermisiyle karşı karşıya kalmıştır. Özellikle Batman'da 12 Eylül darbe günlerini aratmayan şiddet ve işkence görüntüleri açığa çıkmış, avukat ve gazetecilerin de içinde olduğu yüzlerce yurttaş kolluk tarafından işkenceye maruz bırakılmıştır. Belediye duvarının dibinde, yüzleri duvara dönük bir şekilde, ters kelepçeyle bekletilen ve tek tek işkence ile o duvar dibine getirilen bir sürü yurttaşın görüntüsü basına yansımıştır. Basın çalışanı olduğu bilindiği halde özellikle kadın gazeteciler işkence ile yerlerle sürüklenerek gözaltına alınmıştır. 10 yaşlarında bir çocuğun da işkenceye maruz kalarak zırlı araca bindirildiği kameralara yansımıştır.

Yine özellikle Batman'da, sivil polis olduğu bilinen kişilerce, keyfi bir şekilde, gece, kentin belli noktalarında, sivil araçlarla, kimlik ve gerekçe ibraz etmeksizin gözaltı işlemleri gerçekleştirmek istenmiş, halkın duyarlılığı sayesinde bu tür hukuksuzluğa geçit verilmemiştir. Söz konusu sivil polislerin, hukuki dayanağı olmadan gözaltına aldığı kişilere işkence uyguladığı bilinmektedir. Gri ve turuncu şapkalar giyen, siyah cerrahi maske takarak sokaklarda şiddet saçan ve halka işkence uygulayan bu sivil polislerin olduğu videolar basında yer almaktadır. Sivil vurgusunu yönetim anlayışının her alanına yaydığını iddia eden iktidarın sivilden anladığı, kayıt altına alınmaksızın, denetim mekanizmalarından ve hesap verilebilirlikten azade edilen sivil polis şiddeti ve uygulamaya konulan sivil darbedir.

İrade gaspı karşısında yalnızca kayyım atanan il/ilçelerde değil, Türkiye'nin dört bir yanında, demokrasiye sahip çıkma maksadıyla protesto eylemleri gerçekleştirilmektedir.

Barışçıl protesto hakkını kullanan kişiler, kriminalize edilmekte, siyasi iradenin gözdağı verme niyetiyle gözaltına alınmakta ve tutuklanmaktadır. İçişleri Bakanlığı'nın aktarımıyla, 47 şehirde 253 kişi gözaltına alınmıştır. Bu kişilerden 33'ü tutuklanmış, 37'si hakkında adli kontrol kararı ve 3'ü hakkında ev hapsi kararı verilmiştir. Sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 217 kişi tespit edilmiş, haklarında yasal işlem başlatılmıştır.

Halkın yerel yönetim iradesine sahip çıkarak gerçekleştirdiği gösteri ve protestolar karşısında ağır insan hakları ihlalleri içeren uygulamaların açığa çıkması, demokratik hak ve taleplerin karşısına şiddeti ve işkenceyi yerleştirmek anlamına gelmektedir. İşkence ve şiddeti denetimsiz bırakarak, normalleştirmek, yurttaşları temel insan hakları korumasından yoksun bırakmak demektir. Bu bağlamda, Batman, Mardin ve Halfeti başta olmak üzere, kayyım karşıtı barışçıl gösterilerin şiddet ve işkence ile bastırılmasının ve buna bağlı olarak yaşanan hak ihlallerinin boyutlarının ve sorumlularının belirlenmesi elzemdir. Bu çerçevede gerekli yasal incelemelerin yapılması, mağdur edilen yurttaşlara karşı adil çözüm üretilmesi ve gerekli önlemlerin alınması için bir Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.